

He mea ahureka ki a Tianara Piriti te tino e te turupa o Niu Tirenī ki te mau i ana pukapuka ki ana apihia i te wa e whawhai ana ki te tonoa he hoia no Ingarangi ka huna haere, ka taiawhio rawa, tona ki te turupa o Niu Tirenī ka tika tonu te haere, ahakoa e rere ana i te mata i runga i tora mahunga. I tetahi ra te Tianara e matakītaki ana ki te turupa o Niu Tirenī e tika tonu ana te haere ki ki ia ki ana hoa: "Titiro ki te rewa e haere ra." I nga hoi o Niu Tirenī e tihi ana i te ahua e te whenua ka kitea atu e ratou te Pua e whawhai mai ana ki te whakanoho i tetahi puka puke pai hei pa, he pukapuke e hia ai te ope a Tianara Piriti, e hoki whakamuri ai ana. Oua mai ana te hoia nei, oia atu a a ki ki a Niu Tirenī; eke ana, eke ana; ka tiki ki whawhai, ko te hingaia o te Pua, ko te rongoa hoki o tana puka i a Niu Tirenī. Te ahua o te Pua, kaui ka takitiki e Niu Tira perupera, tuti ana tonu te paeu. I apapa e Tianara Piriti he ingoa mo tana puka ko te "Puke o Niu Tirenī" nei whakamaharanga ki te toa o Niu Tirenī.

### HE TANGATA TOA.

I muri mai ka tikiia tonua te Puke o Niu Tirenī ki tangata e te Pua, i tukua a ki tana mahi na etahi heia o Ingarangi me etahi o Niu Tirenī. He wa e ngaro ana, ka whangawanga a Meira Ropini ki etahi o ana tangata, ka toia hoki a Kapene Matoka ki haere ki te mataki. Kōhau ana e puhia ana e te Pua. Kei a ngā kōwhiri o te ope o Ingarangi kua matenatia, ko nga hoia e noho rerururu ana, e pokirikiri ana iho ana. I te kōwhiri mai o te Pua, katahi ka haere mai te kōkiri. I hua te iro ranga mai o te kōkiri i runa i te tangi a te pu a te Pua. I te tangata atu o Kapene Matoka kua eke rawa te kōkiri a te Pua ki runga i nga paepae. Katahi ko na te karanga a Kapene Matoka ki te ope o Ingarangi: "Whakamau paei, kōkiri!" Ka rika te haere a te kōkiri a te ope o Ingarangi ka oia a Kapene Matoka ki te karanga i tana ake ope. I a ia e oia ana ko tana karanga tonu "Niu Tirenī e... aching!" Ana noa ake na tana a Rewheteoti Hiri (o Nepia) i tonu tana, me Kōwhiri raua ko Kaui. Te kapohanga iho a Kapene Matoka he pu a tetahi hoia tuhi, ka kokiritia e Niu Tirenī, ko te tokowha tonu nei ki mua rere haere ai. Kihai i rere kua hinga a Kaui; e rima iuri i te tātā atu ka hinga a Kōwhiri, mata-tao rawa. Hei aha na Kapene Matoka raua ko tona Rewheteoti, ka rere haere tonu i mua, me Niu Tirenī ano ki muri whai atu ai. Ko te Pua anake te hianga

ana, tonu ko nga mahi aia ano he tahi ana. Te tino tangata o nga tangata nei ki te ope o te Pua e hāra kua kite rawa ake te apihia o te Pua i a Kapene Matoka, kua whakatikāia ana tana pu. Kōwhiri raua a Kapene Matoka i whai tahi iho whakanoho tangata hei whakarewanga rima i tana pu, katahi ka tukia tonua atu ko te raparapa o tana pu. I aia te pae o Kapene Matoka, kotahi iho ki runga ake o tana mahunga, oia ko te apihia o te Pua haere ana te tahi ana ki rere, whonono ana i te whenua. Ka whati te Pua, ka oia i te hōkātanga me Kapene Matoka ano ki muri i tana whai haere ai. I te paunga o ana kariri i tana ki te kōwhiri hei pae haere i te Pua. Kōwhiri raua i Hiri i hoki ki te tukia i a Kaui ki runga rawa. Ko te oia tonu o te "Puke o Niu Tirenī" ko te hōkātanga hoki o "Kapene Matoka heia."

E ki ana te tangata raua nei kōwhiri i tukua mai i te pu o Tianara Piriti, kōwhiri raua atu i a iho ki te tukia i tana ki a Kapene Matoka, raua ko tona Rewheteoti. Ko te hōkātanga Kapene Matoka i a ia e whawhai ana i rite ki tetahi tangata paunga. I te Pua e oia ana kei te pupuri i tana mai i a ratou pu, kei te tangi tona mahi rere.

I muri iho i te tangata o Kōwhiri raua ko Kaui, ka karangatia e Tianara Piriti nga hoia kōwhiri o Niu Tirenī, ka puta hoki tana kupu whakamāi mo te ope a Niu Tirenī, me te whakapū ana ki a Kapene Matoka. I a ia i a Tianara Raputa, oia ka tūmātia ano tana whakatu ki a ia i te kōwhiri tonu. Hei whakanohe ki a Kapene Matoka ka hōia i te iinga mo tetahi pu o te Puke o Niu Tirenī ko te "Puke o Matoka." Tona tonu tangata e tino whakamāi. Kei te whakamāi tona pea te ope a Niu Tirenī e kōwhiri ki Ingarangi i muri o te whawhai.

He tino whakanohe te tangata o Kōwhiri raua ko Kaui. Na Meira Ropini tonu i hōia i a Kaui e whakanohe ana, e paunga ana, ka whakamāi ana i a tana hoia, he Tianara hoki ia. I puta ana tana kupu mo ana mahi i te wa kōwhiri. I pōhehe pea kei te kōwhiri ia, katahi ka karanga ki tona papa ki tona whaea, i runga tona hoki o tana ingoa i oia i tana tona mahi.

I te tirohanga i te kōwhiri o Kaui, ka kitea e ratou nga reta i roto eugiri i kōwhiri i te toto. Ko tetahi o ana reta ki tona whaea, ko tetahi ki tana whāiaipō. Ko te reta ki tona whāiaipō i tū i te mata. Tena te tūmāline a te tangata te tangi aia na!

(He mea whakamāori mai i te Auckland Weekly News.)